

شماره: ... ۹۰/ف/۵۱۳
 تاریخ: ... ۱۳۹۱/۰۳/۱۶
 پیوست: صلوات

حضرت آیت‌الله جنتی «دامت برکاته»

دبیر محترم شورای نگهبان

سلام علیکم

بدینوسیله گزارش جلسه پانصد و هشتاد و نهم مجمع مشورتی فقهی شورای نگهبان مورخ ۱۳۹۱/۳/۱۳ مشتمل بر رسیدگی به لایحه آیین دادرسی کیفری ارائه شده به شرح ذیل تقدیم می‌گردد:

دستور: رسیدگی به لایحه آیین دادرسی کیفری مصوب کمیسیون حقوقی و قضائی مجلس شورای اسلامی اعاده شده از سوی شورای نگهبان.

ایراد ۱ و ۲: ماده ۸: محکومیت به کیفر فقط ...

بررسی: ۱- منحصر ساختن جرم را در دو حیثیت ایراد دارد زیرا می‌توان حیثیت سومی نیز برای آن فرض نمود و آن اینکه جرم‌هایی وجود دارند که حیثیت خصوصی داشته و گناه محض می‌باشند و مستلزم تعدی به حقوق جامعه و اخلال در نظم عمومی و تعدی به حقوق شخص یا اشخاص معین نمی‌گردند مانند ترک نماز یا شرب خمر کردن در منزل خود.

۲- اشکال مذکور در جلسه ۵۳۸ مجمع مشورتی فقهی شورای نگهبان نسبت به این ماده بعد از اصلاح نیز وجود دارد و مفاد آن اشکال این بود که در این ماده جرم را منحصر به این امر دانسته‌اند که در قانون برای آن مجازات تعیین شده باشد و واضح است که در مواردی، امور خلاف شرع وجود دارد که قانونی در مورد آن تصویب نشده است و مسلماً از نظر شرع جرم می‌باشد و لذا انحصار مستفاد از تبصره اضافه شده که محکومیت به کیفر را ناشی از ارتکاب جرمی می‌داند که در قانون برای آن مجازات تعیین شده باشد خلاف شرع می‌باشد.

البته راه حلی در جلسه ۵۳۸ مجمع مشورتی بیان شده بود که چه بسا با توجه به جعل تعزیر بر هر فعل حرام یا ترک واجب (جرم دانستن آن‌ها) اشکال رفع شود لکن جعل تعزیر بر هر فعل حرام یا ترک واجب در قوانین تعزیرات احراز نشد و ثابت نگردید.

ایراد ۳: ماده ۹: ارتکاب جرم می‌تواند موجب ...

بررسی: هر چند با اصلاح انجام شده ایراد شورای نگهبان برطرف شده است لکن ایراد اول مذکور در ماده ۸ در مورد انحصار طرح دعوی در دو مورد در این ماده نیز جاری است به همان بیانی که ذکر کردیم.

ایراد ۴: ماده ۱۳، بند الف، تبصره ۲: هر گاه مرتکب جرم ...

بررسی: حذف تبصره مستلزم ورود اشکال جدید به اطلاق ماده ۱۳ می‌باشد.

توضیح اینکه حذف تبصره به نحو اطلاق به معنای قبول عدم توقف تعقیب مبتلا به جنون به نحو مطلق می‌باشد و حال آن که در مواردی از تبصره لزوم توقف تعقیب مسلم است - همان گونه که از عبارت ایراد شورای نگهبان فهمیده می‌شود - و در نتیجه حذف تبصره مستلزم لزوم تعقیب در آن موارد بر اساس اصل اطلاق ماده و طبعاً ورود اشکال به اطلاق ماده می‌شود و باید تبصره به گونه‌ای اصلاح شود که این ایراد برطرف گردد.

سیدحسن طاهری خرم‌آبادی

رئیس مجمع مشورتی فقهی شورای نگهبان